

стариятъ Махмудъ Недимъ паша, сжщиятъ, който бѣ турилъ въ дѣйствиe и фермана за българската Екзархия, мжжъ снаженъ, рѣстъ срѣдня, очи голѣми, вѣжди гжсти и едри, физиономия строга, години 65—70, като прочете това прошение прѣдъ сами тѣхъ съ очевидно любопитство, обърна се къмъ подателитѣ му, главно къмъ редактора на в. „Вѣкъ“, който му бѣ прѣпоръчанъ отъ понапрѣдъ по другъ случай, и имъ каза съ кроткъ тонъ и съ голѣмо хладнокрѣвие, че за такива реформи още не е дошло врѣме, при всичко че и то може единъ день да дойде, за сега обаче той съвѣтва българитѣ да мируватъ и да не подигатъ таквизъ въпроси, ако искатъ да иматъ благоволенieto на султана, „иначе, каза, азъ не се бъркамъ (бенъ каржшмамъ), че, въ противенъ случай, високото правителство ще знае да изпълни дълга си“ (деветъ-алие борчу-ну еда билечекъ-тжръ*).

*) Отъ дължитѣ коментарии, съ които се придружи обнародването на това прошение въ в. „Вѣкъ“, извлича се и предава се тукъ слѣдната часть: „Колкото за това, гдѣто въ българскитѣ селения се изявява желанието да се замѣсти военниятъ откупъ съ приемане и на християнския елементъ въ войската, то е желание, което ще трѣба, чини ни са, да излиза отъ областта на желанията и на самото правителство. Впрочемъ, това е нѣщо съ тържественостъ рѣшено уже въ славния Хатъ-Хумаюнъ отъ лѣто 1856, 24-й членъ на който гласи тъй: „равенството на даждията води съ себе си и равенството на другитѣ данѣци, както равенството на правдинитѣ подразумѣва само по себе и равенството на длъжноститѣ. Поради това **Християнетѣ и другитѣ не мусулмани поданници сж длъжни, както и мусулманитѣ, да се подложатъ на обнародвания послѣдне законъ за разпореждането на войско-събиранието**“. А членъ 25-й допълнява така горния: „Началото за личното отмѣнение на военната служба, било чрезъ замѣстване, било чрезъ откупъ, ще се унищожи“.

„Законъ по-ясенъ въ израженията не може да бжде. А понеже при всичкитѣ по-нови актове, Хати-Хумаюнътъ, издаденъ слѣдъ крѣмската война и съобщенъ на шестътѣхъ велики сили, остава и до днесъ основенъ законъ на държавата, то и горното право по военната служба съхранява всичката си сила както за законодателя, тъй и за ония, които е ималъ прѣдъ видъ този законъ, който може да се нарече